

De **Wilde** Vaart

Maatschappelijk jaarverslag

Stichting De Wilde Vaart

2017

Voorwoord

Stichting De Wilde Vaart is opgericht in 2016 en met de komst van de Excelsior 2017 in West Knollendam met daarbij een werkplaats echt van start gegaan. In dit maatschappelijk jaarverslag leggen wij verantwoording af over de activiteiten van De Wilde Vaart in 2017. De eerste deelnemers zijn gekomen en geplaatst, netwerken met ketenpartners en contracten met gemeentes zijn aan gegaan en een zorgbedrijf is gestart. Allemaal in een zeer kort tijdbestek. In dit verslag komt dit allemaal ruimschoots aan de orde. Alle begin is moeilijk, het gaat niet vanzelf.

Eind 2017 konden wij de balans opmaken. Het fundament is gelegd. Met deze basis kunnen wij verder in 2018 nieuwe deelnemers aannemen en toe werken naar volledig dagprogramma op het schip en werkplaats en daarnaast deelnemers stage laten lopen op deelnemende schepen.

In 2018 zullen wij verder gaan met borgen van kwaliteit van de hulpverlening, de bedrijfsvoering verder professionaliseren en het netwerk verder uitbreiden en de bakens verzetten naar uitbreiding van een tweede locatie.

Alkmaar mei 2018,

Hil Rabenberg, voorzitter Raad van Bestuur

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Visie	4
Missie	6
Samenwerken.....	7
Locatie en schepen.....	10
Werkwijze.....	17
Medewerkers en vrijwilligers	24
Public Relations	25
Cijfers.....	26
Financiën	27

Visie

Een schip verwoordt het leven zelf; de koers bepalen, het kompas volgen, de stand van de zeilen bijstellen, voor de wind gaan, op een veilige haven afkoersen. Alle hens aan dek!

Een schip leent zich voor wonen in combinatie met leren, werken én dagbesteding. Een schip is radicaal concreet: niet alleen zijn jongeren bezig met het verwoorden van hun behoeften en verlangens, maar er kan gelijk aangepakt worden waardoor er praktisch ervaring wordt opgedaan. Denk hierbij aan het onderhoud, schilderwerk, schoonmaken, schip sturen, navigeren, eten koken, zeilen hijsen. Dit betekent opdrachten en taken uitvoeren, leren met machines en apparaten om te gaan, op tijd komen, luisteren, initiatief nemen, spullen opruimen. Hulp vragen en met tegenslagen omgaan.

De 'boost' ten aanzien van de ontwikkeling van sociale vaardigheden: een schip kun je letterlijk niet alleen varen, dus zul je samen moeten werken. Het schip haalt de jongeren uit hun vertrouwde omgeving, waarop zij (tijdelijk) niet terug kunnen vallen. Het schip biedt uitdagende activiteiten die een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid en het doorzettingsvermogen van de jongeren.

En daar begint het mee. Met een verlangen, een wens die ons aanzet tot actie. Tot ideeën, over toekomstperspectief voor jongeren die uit koers zijn geraakt. Die uiteindelijk, naar wij hopen, leiden tot de realisatie van dit project voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zodat zij ook hun verlangens kunnen gaan ontdekken en waarmaken.

Stapt u met ons mee aan boord?

*“Wanneer je een schip wilt gaan bouwen,
breng dan geen mensen bijeen,
om timmerhout te sjouwen
of te tekenen alleen.
Voorkom dat ze taken ontvangen,
deel evenmin plannen mee.
Maar leer eerst de mensen verlangen,
naar de eindeloze zee”.*

(Antoine de Saint-Exupéry)

Missie

De Wilde Vaart richt zich op jongeren die te maken hebben met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, (dreigende) dakloosheid en andere problematiek die een zelfstandige ontwikkeling naar werken en wonen belemmert. De missie is om deze jongeren de kans te bieden om door dagbesteding, arbeidsre-integratie en in sommige gevallen, tijdelijk verblijf op een schip, in combinatie met een begeleidings- en leertraject, toe te groeien naar een betaalde baan en zelfredzaamheid. Voor een andere groep voor wie betaald werk geen realistische doelstelling is, wordt dagbesteding op een schip en in de werkplaats geboden met als doel ontwikkeling van maatschappelijke, sociale en arbeidsmatige vaardigheden. Daartoe wordt samengewerkt met welzijnswerk, bedrijfsleven, nautische sector, Jeugdzorg, Reclassering, Haltewerk, Hogeschool Leiden en overheid. De begeleiding wordt geboden door een professioneel team en een aantal betrokken en actieve vrijwilligers.

Stichting De Wilde Vaart heeft de werklocatie in Westknollendam, waar het schip Excelsior aan de Kantoorweg een ligplaats heeft en aan de Loodsweg de werkplaats is gevestigd. Deze locatie richt zich op de brede regio's Noord-Kennemerland en Zaanstreek.

Met de gemeente Den Helder zijn in 2017 oriënterende gesprekken gestart over de vestiging van een tweede locatie.

Deelnemer op stage op binnenvaartschip

Samenwerken

Vanuit De Wilde Vaart vinden wij het belangrijk om samen te werken en af te stemmen met alle partijen voor en met wie we in ons werk te maken hebben. De mening en ideeën van deelnemers, medewerkers, vrijwilligers, verwijzers, gemeenten, schippers, branchevereniging, onderwijspartijen, jeugd- en welzijnswerkers, wijkteams, Haltewerk, Reclassering, GGZ en anderen steunen ons in het verder ontwikkelen en uitvoeren van onze doelstellingen, werkwijze en toekomstplannen.

Om de deelnemers goed te kunnen begeleiden vinden wij korte lijnen met andere betrokken zorgverleners van groot belang.

Elke maand is er een teamoverleg waarin afspraken, activiteiten en doelen worden geëvalueerd en bijgesteld.

Gemeenten:

Met de gemeenten Alkmaar en Zaanstad zijn raamovereenkomsten gesloten om voor die gemeenten en de gemeenten daarbij aangesloten begeleiding en leer-werktraining te leveren vanuit een Wmo-kader. Vanuit de gemeente Hoorn is een individueel traject ingekocht.

Met de gemeente Zaanstad zijn daarnaast goede contacten met de havendienst, wijkagent en brandweer, die toezicht houden en advies geven met betrekking tot de locatie Molletjesveer.

Vanuit de Museumhaven Den Helder zijn we in 2017 benaderd, of we ook in Den Helder een locatie van De Wilde Vaart willen starten. Hierover zijn met betrokken partijen en de gemeente gesprekken gestart, om wellicht in de loop van 2018 te kunnen starten met een locatie in Den Helder.

Het Bolschip Aaltje heeft haar ligplaats gekregen in de Museumhaven, van waaruit met de deelnemers tochten kunnen worden gemaakt op IJsselmeer en Waddenzee.

Sociale wijkteams/WMO-consulenten:

Met de medewerkers van de sociale wijkteams of WMO-consulenten van de gemeenten in de regio's Zaanstad en Alkmaar wordt actief contact onderhouden in het kader van voorlichting en informatie en uitwisseling met betrekking tot mogelijke en verwezen cliënten.

Daarnaast zijn er contacten met diverse gemeenten over de mogelijkheid om daar ter plekke een locatie van De Wilde Vaart te starten. Met gemeente Den Helder zijn deze gesprekken in een gevorderd stadium.

Met enkele gemeenten buiten de regio's Zaanstad en Alkmaar worden contacten onderhouden in verband met incidenteel vanuit die gemeenten geplaatste jongeren.

Bij de uitwisseling van gegevens worden de AVG en overige wetten met betrekking tot gegevens-uitwisseling en vertrouwelijkheid in acht genomen en volgens moderne maatstaven beveiligde informatie- en communicatiemiddelen gebruikt.

Branche:

Met diverse brancheverenigingen en bedrijven uit de branche is goed contact, bijvoorbeeld met EOC voor keuring en verzekering, BLN-Schuttevaer, brancheorganisatie, Bureau voorlichting binnenvaart en BBZ Vereniging voor Beroepschartervaart.

Schippers:

De Wilde Vaart onderhoudt contacten met binnenvaart- en charterschippers, die stageplaatsen bieden aan onze deelnemers. De schippers krijgen instructie en uitleg en er is tijdens plaatsing meermaals per week contact met de begeleiding. De schippers kunnen te allen tijde contact opnemen voor overleg en advies.

Onderwijs:

Met Houtdatwerkt¹ en STC² wordt samengewerkt voor de opleiding van de deelnemers. Deze organisaties leveren het onderwijsmateriaal dat voorbereidt op het behalen van beroepscertificaten voor houtbewerking en beroepsvaart. Het SAB levert de dienstboekjes³ waarin de deelnemers hun vaaruren bijhouden, die eveneens benodigd zijn voor het behalen van certificaten. Twee deelnemers waren in 2017 al zover dat zij met een dienstboekje konden starten op hun stageschip. De opleiding bij STC is in 2018 gestart.

GGZ, verslavingszorg, begeleid-wonen:

Met diverse hulpverleningsinstellingen zoals GGZ, verslavingszorg en organisaties voor begeleid wonen zijn contacten in het kader van samenwerking in de hulpverlening aan deelnemers. Een aantal deelnemers ontvangen behandeling of begeleiding vanuit andere instellingen. Om optimale begeleiding te kunnen bieden vinden wij afstemming en samenwerking belangrijk.

Reclassering:

Met contacten bij de reclassering zijn in 2017 gesprekken gestart over mogelijke deelname van cliënten van de reclassering bij De Wilde Vaart. De kans is groot dat hieruit een goede samenwerking ontstaat.

¹ <https://www.houtdatwerkt.nl/werken-en-leren/>

² <https://stc-bv.nl/sectoren/binnenvaart>

³ <https://sabni.nl/vaardocumenten/dienstboekjes/algemene-informatie-dienstboekje>

Haltewerk:

Met Haltewerk regio Alkmaar zijn gesprekken gevoerd ter introductie van De Wilde Vaart en in later stadium over verwijzing vanuit Haltewerk naar De Wilde Vaart.

Jeugdzorg Parlan en Transferium:

Met contacten bij Parlan en Transferium zijn gesprekken gevoerd om De Wilde Vaart voor te stellen en mogelijkheden van verwijzing en samenwerking te bespreken. Een eerste verwijzing heeft intussen plaatsgevonden.

Donateurs en fondsen:

Van vele betrokken donateurs zijn giften in de vorm van geld, dienstverlening of goederen ontvangen. Ook diverse fondsen hebben De Wilde Vaart een bijdrage toebedeeld teneinde de start en ontwikkeling van de organisatie mogelijk te maken en om de deelnemers extra kansen te bieden. We zijn deze gulle gevers dankbaar voor hun betrokkenheid en giften en noemen ze om die reden op de website en in de social media.

Omgeving:

Met vele mensen en instanties die op het pad komen is informatie uitgewisseld en geprobeerd waar mogelijk en zinvol tot goede samenwerking te komen. Een voorbeeld zijn de bedrijven op Molletjesveer, in de fysieke omgeving van de ligplaats van de Excelsior en van de werkplaats. Deze contacten hebben in sommige gevallen tot samenwerking geleid.

Ook met de omgeving in bredere zin, hulpverleners van diverse herkomst, mensen uit de nautische branche, ondernemersverenigingen, fondsen etc zijn goede contacten tot stand gekomen.

Locatie en schepen

De kadeplaats

Bij bedrijventerrein Molletjesveer, tegenover de Kantoorweg, is de kadeplaats van de Excelsior.

Vanuit deze plek kun je richting het noorden naar het Alkmaardermeer en over het Noordhollands kanaal richting Den Helder. Vandaar naar de Waddenzee of IJsselmeer.

Naar het zuiden toe vaar je via de Zaanstreek richting het Noordzeekanaal, IJ, Markermeer of Noordzee.

De werkplaats

Aan de Loodsweg 51 te Westknollendam (gemeente Zaanstad) is onze werkplaats gevestigd, een kleine honderd meter van de kadeplaats van de Excelsior vandaan. De werkplaats is voorzien van werkbanken, beschermingsmaterialen en het benodigde gereedschap.

In de werkplaats is ruimte voor een kleine boot, voor schuren, schilderen, timmeren en instructie geven.

Er zijn een keuken en toiletruimte aanwezig.

Foto met dank aan Rodi Media

Hasselter Aak 'Excelsior'

De Excelsior is het eerste schip waarmee De Wilde Vaart in 2017 is gestart.

In 1901 liep bij de scheepswerf van Mittendorff in Dedemsvaart deze robuuste Hasselter Aak van stapel. In haar soort een fors vrachtschip. De Excelsior vervoerde voornamelijk turf over de Zuiderzee naar de Randstad om de bevolking aldaar van brandstof te voorzien. Deze snelle zeiler heeft tot ver in de jaren vijftig vracht gevaren.

Na enige jaren uit beeld te zijn geweest dook het schip in 1979 weer op, echter zonder mast en tuigage. Zij werd vervolgens verbouwd tot woonschip.

In 1996 kocht een schipperspaar de Excelsior en verbouwde het tot modern recreatief zeilschip. Zij zeilden met groepen over de Wadden en het IJsselmeer totdat zij het schip in 2017 verkochten om door De Wilde Vaart in gebruik te worden genomen.

Ondanks alle verbouwingen heeft de Excelsior haar authentieke karakter van zeilende vrachtvaarder niet verloren. Het toenmalige vrachtruim is inmiddels echter verbouwd tot een volledig ingerichte kombuis, gezellige kajuit, ruime hutten en goede sanitaire voorzieningen.

Dankzij haar geringe diepgang is het schip uitermate geschikt om in het spel van eb en vloed haar weg te vinden op de Waddenzee.

Groninger Bolschip 'Aaltje'

Eind 2017 is Groninger Bolschip Aaltje naar De Wilde Vaart in Noord-Holland gekomen.

De Aaltje is een Opgeboeide Bol of een Bolle met Boord, in 1923 in Veendam van Stapel gelopen. Het is gebouwd in opdracht van de schipper/brandstoffenhandelaar Albertus Feiken en genoemd naar zijn vrouw 'Aaltje', hieronder in beeld.

Het schip heeft een aantal eigenaren gehad en verschillende namen gevoerd.

In 1985 kwam de Aaltje in handen van Vereniging Het Zeilend Bolschip, die het verwaarloosde schip opknapte en in haar originele staat terug bracht. Het schip had haar ligplaats in de Museumhaven van Vreeswijk en werd door de leden gebruikt voor de pleziervaart, totdat het in oktober 2017 bij De Wilde Vaart kwam. De Aaltje heeft na een tussenstop in de Zaanse Schans, nu haar ligplaats in de Museumhaven van Den Helder. Vanuit die locatie is ze snel op de Waddenzee of het IJsselmeer voor een vaartocht met de deelnemers van De Wilde Vaart. Droogvallen en een bezoek aan de eilanden behoort ook tot de mogelijkheden.

Een Bolschip is een platbodem, die behoort tot de familie van de Tjalken. Bolschepen stammen uit Groningen. Ze zijn gebruikt voor het transport van turf, stro, mest, schuimaarde en aardappelen door de kanalen in de noordelijke veenkoloniën. Een Gronings Bolschip is daarom lager en platter gebouwd dan haar Friese zuster de Skûtsje.

Bolschepen waren geen schepen bedoeld voor groot water. Daarop is de oorspronkelijke tuigage ook niet afgestemd.

Met wat kleine aanpassingen is de Aaltje in haar huidige verschijning veel beter in staat om de grotere wateren zoals Waddenzee en IJsselmeer te bezeilen.

TOP Zeilboot 'Beagle'

De Wilde Vaart beschikt sinds 2016 over een TOP Zeilboot, de Beagle. De TOP Zeilboot (Tot Ons Plezier) is een open houten zeilboot ontworpen door L. Stelwagen. De Beagle is een goede boot voor zeilinstructie op kleiner water, zoals het Alkmaarder Meer.

Eind jaren vijftig was de Noord-Nederlandse Watersport Bond (N.N.W.B.) van mening dat er behoefte was aan een nieuwe eenvoudige, betaalbare eenheidsklasse met midzwaard. In 1960 werd de nieuwe zeilboot de de N.N.W.B. erkend als eenheidsklasse maar erkenning door het H.N.W.V. volgde pas in 1980.

In de jaren zestig is de zeilboot voornamelijk in Friesland te vinden; in 1962 voeren er al honderd schepen. Later ook op het Schildmeer en het Veluwemeer. Wedstrijden voor de topklasse zijn georganiseerd tijdens de Sneekweek.

Kenmerken TOP Zeilboot:

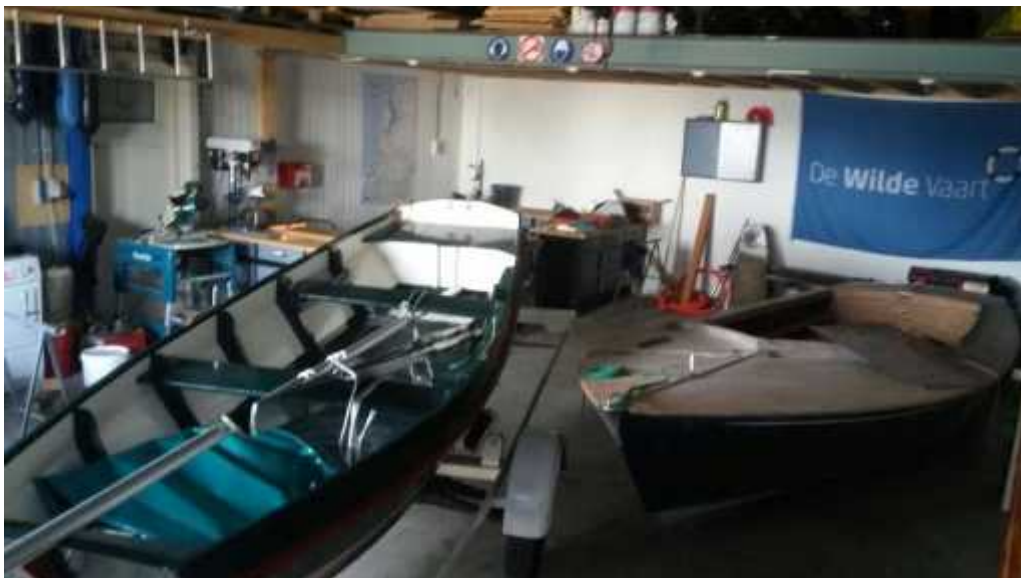
Lengte 5,95 m, breedte 1,98 m, diepgang 0,95 m, massa 270 kg, bemanning 2 personen.

Roeiboot (naamloos)

Net als de Beagle werd deze mooie roeiboot aan De Wilde Vaart geschonken. Een beetje opknapwerk is nodig, daarna kan hiermee goed worden geroeid voor ontspanning of om rondom de Excelsior of de Aaltje aan het schip te kunnen werken en schoonmaken.

Werkwijze

Verwijzers

De Wilde Vaart werkt samen met verwijzers uit wijkteams, Wmo-loket, jeugdzorg en justitie. In het kader van de Participatiewet, de Wmo, de wet Jeugdzorg en regelingen bij justitie zijn arrangementen mogelijk. Deze hebben tot doel om een vastgelopen jongere door middel van een leer-werktraject in een nautische omgeving, te kwalificeren voor een betaalde baan en zelfstandig sociaal en maatschappelijk functioneren.

Ketenpartners van De Wilde Vaart kunnen jongeren aanmelden voor het leer-werktraject. We bieden maatwerk om de individuele wensen en mogelijkheden van jongeren te vertalen in het aantal dagdelen dat zij bij ons aan de slag gaan en in de inrichting van hun leer- en werkactiviteiten. We houden regelmatig overleg met de begeleiders van ketenpartners over de voortgang die jongeren maken.

De dagactiviteiten bestaan uit een gezamenlijke start van de dag, instructie, onderhoud aan schepen, werkzaamheden in de werkplaats en op het terrein en gesprekken. Dit is een lerende omgeving die de jongeren wordt geboden (ervarend leren). In de zomermaanden gaan we regelmatig varen. De jongeren worden dan aangesproken op 'goed zeemanschap' en helpen mee dat te doen wat nodig is om het schip veilig te laten zeilen. De begeleiders sturen de jongeren hierbij aan. We zijn tijdens de zeiltochten op een klein oppervlak, uit de eigen bekende omgeving en eten, slapen, koken etc samen. Er is tijd voor gesprekken, oefeningen in sociale vaardigheden en gezellige momenten samen.

Methodiek

De Wilde Vaart heeft als basisbenadering de methodieken Krachtwerk en Ervarend Leren gekozen, in combinatie met een focus op goed zeemanschap en goed burgerschap .

De Wilde Vaart heeft als uitgangspunt dat jongeren zelf over krachten en mogelijkheden beschikken om het eigen leven weer vorm en inhoud te geven. De Wilde Vaart maakt gebruik van ervarend leren in combinatie met eigen kracht. Met name voor jongeren is het al doende leren en daardoor tot gedragsverandering komen een effectief middel gebleken. Dat zij hierbij als zelfstandig individu veel over te zeggen willen hebben en wij hen als autonome en unieke personen zien, brengt ons tot de keuze voor herstelgericht werken volgens de methodiek Krachtwerk.

Krachtwerk (Judith Wolf, Radboud Universiteit, 2016) legt de focus op de individuele krachten van mensen en op de beschikbare hulpbronnen in de omgeving en niet op hun tekortkomingen. Hierbij hebben zij zelf de regie, zij bepalen zelf de vorm, richting en inhoud van de hulp die ze (gaan) krijgen. Doel is het vergroten van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid en het verbeteren van de kwaliteit van leven. Door inzet van een krachteninventarisatie, kiezen van doelen en werken aan het actieplan worden de langetermijndoelen van de jongeren overzichtelijk en haalbaar gemaakt.

Goed zeemanschap en goed burgerschap

We maken gebruik van de regels, normen en waarden die voortkomen uit de nautische wereld: goed zeemanschap. Goed zeemanschap houdt in: persoonlijk verantwoordelijkheid nemen om te voorkomen dat levens in gevaar komen, schade wordt veroorzaakt of de scheepvaart in gevaar wordt gebracht.

Ook houdt het in, dat aan boord van een schip één bevelvoerder is: de schipper of kapitein. Orders die deze geeft, worden opgevolgd zonder uitstel of discussie. Dit is een andere manier van leidinggeven dan tegenwoordig gebruikelijk is. Minder participerend, minder democratisch. In de omgeving van een schip, waar veiligheid voorop staat, is dit de meest effectieve leiderschapstijl. Reflectie, dialoog en eventueel een stevige discussie kunnen naderhand ruimte krijgen.

Buiten De Wilde Vaart hebben de deelnemers te maken met (goed) burgerschap. Het krachtgericht werken zal rekening houden met de normen en waarden die daarbij horen. Door middel van ervaren leren wordt teruggekeken op gedrag en vaardigheden en worden doelen gesteld voor de toekomst.

- ☐ Burgerschap neemt een essentiële rol in: anderen ter verantwoording kunnen roepen en gebruik kunnen maken van burgerrechten en andere verworvenheden. Naast de rechten staan ook de plichten: het zelf verantwoording kunnen afleggen over het handelen en door anderen ter verantwoording kunnen worden geroepen. Alle burgers zijn formeel en juridisch gelijk. Respecteren en onderhouden van gemeenschappelijke waarden en normen.
- ☐ Goed zeemanschap: het schip is een samenleving in het klein, waar de focus helder en duidelijk dient te zijn. Alles is erop gericht een veilige vaart voor iedereen, ook andere schepen, mogelijk te maken. Materiaal en uitrusting dienen in orde te zijn, de bemanning weet wat hen te doen staat en zal hierbij opdrachten en orders opvolgen. Tijdens de vaart is er een zekere hiërarchie nodig, waarin iedere rol en functie eigen taken en verantwoordelijkheden heeft. Samenwerking en vertrouwen hierbij zijn essentieel voor een veilige vaart.

Ervarend leren

Ervarend leren omschrijven we als: het creëren van een methodisch opgezette leersituatie, waarin mensen concrete en intense ervaringen opdoen, die na reflectie over deze ervaringen leiden tot verandering in gedrag op meerdere leefgebieden. Te denken valt aan de leefgebieden: wonen, werken, scholing, vrijetijdsbesteding, sociale omgang en relaties. Hiermee leggen we de focus op positieve ontwikkeling in plaats van compenseren van ineffectief gedrag.

Ervarend leren gaat uit van het leervermogen van de mens, wat zijn aanvangsniveau ook is. Mensen leren nieuw gedrag waardoor ze effectiever kunnen optreden in verschillende leefsituaties. De leerervaringen vergroten het zelfinzicht, versterken het zelfvertrouwen, verrijken de handelingsbekwaamheid en effectueren het probleemoplossend vermogen.

Centraal thema is empowerment: het aansluiten bij en versterken van (potentiële) krachten in de mens zelf. Daarnaast gaat het om competentie. Er is sprake van competentie als iemand over voldoende vaardigheden beschikt om de taken te vervullen waarvoor hij in het dagelijks leven wordt gesteld. De Wilde Vaart maakt gebruik van de zelfredzaamheidsmatrix waarin de vorderingen van de jongeren worden gevolgd.

Ervarend leren versterkt het leren door het intense karakter dat in de activiteiten is opgesloten. Ook het opdoen van ervaringen in een andere leefomgeving werkt versterkend op het leerproces. Je wordt dus in een specifieke situatie gebracht waarin je concrete leermomenten krijgt aangeboden. Met regelmaat voeren de begeleiders gestructureerde gesprekken waarin wordt gereflecteerd op die ervaringen, in relatie tot de doelstellingen van de deelnemer. Op grond daarvan maken de deelnemers keuzes. De deelnemers kunnen het geleerde toepassen in een nieuwe situatie, waarmee de cyclus opnieuw start. De combinatie van varen, de normen en waarden van goed zeemanschap, het leren en werken en de aandacht voor goed burgerschap vormen een stevige basis voor het doen toenemen van de kwaliteit van leven en het toekomstperspectief van de jongere.

Met name het ervarend leren geeft het schip zelf een methodisch kader. Het is een samenleving in het klein. Het schip reikt bepaalde omstandigheden aan die deel uitmaken van de leerervaringen die de jongeren opdoen. Zo werken de jongeren dicht op elkaar op een plek waar je niet zomaar weg kan lopen.

Dit zorgt ervoor dat de sociale interactie intens is. Je komt jezelf tegen. Tijdens het zeilen, dus op het water, moet je op elkaar aan kunnen, kun je niet bij de pakken neerzitten. Je hebt een verantwoordelijkheid tegenover de groep voor de algemene veiligheid van iedereen. Daarnaast is het schip eenvoudig ingericht, zonder veel luxe en comfort. Dit werpt de jongeren terug op de basisbehoeften.

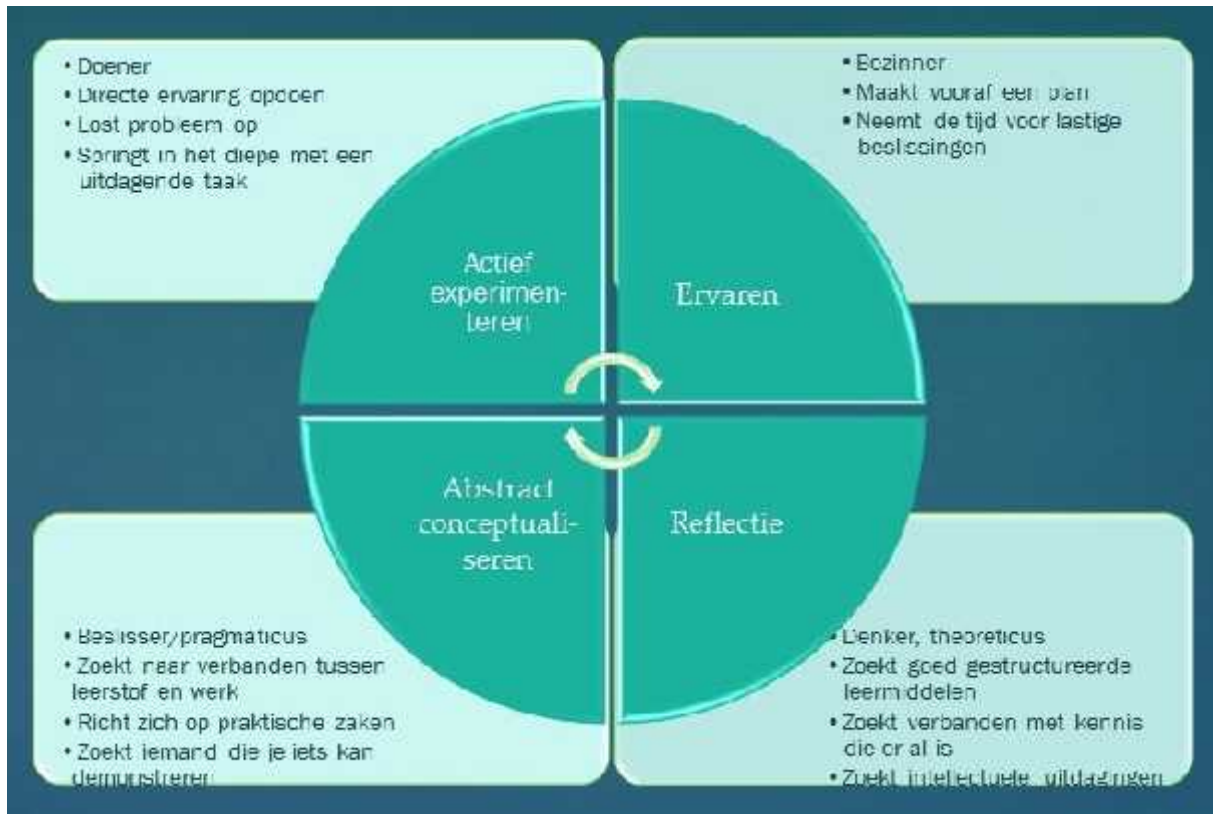
De Wilde Vaart stuurt gericht op ontwikkeling van de volgende competenties: sociale binding, bijdragen en betrokkenheid, positief gedrag uitdragen en naleven, erkenning en waardering voor positief gedrag, steun van belangrijke personen in de omgeving, constructieve tijdsbesteding, sociale competenties, emotionele competenties, gedragsmatige competenties, professionele competenties, cognitieve vaardigheden, leermotivatie en positieve identiteit.

Leercyclus van Kolb

Mensen verschillen nogal in de wijze waarop ze leren. Leren is op te vatten als een proces dat uiteindelijk leidt tot gedragsverandering. In dit proces zijn verschillende fasen te onderscheiden, zoals het verzamelen van informatie, het toetsen van nieuwe inzichten of het nadenken over dingen die je overkomen.

De psycholoog Kolb deed onderzoek naar verschillende manieren van leren van mensen en hij onderscheidde vier fasen, die zijn uitgewerkt in bijgaande illustratie.

Kenmerkend voor trajecten ervaren leren is dat het gaat om activiteiten die mensen kunnen volbrengen.

Kenmerkend voor de diverse (hulp)bronnen van ervarend leren is:

1. De deelnemer is actief deelnemer en geen toeschouwer.
2. De activiteiten vragen om een zekere mate van motivatie van de deelnemer in de vorm van energie, betrokkenheid en verantwoordelijkheid.
3. De activiteiten zijn echt en betekenisvol voor de deelnemer in die zin dat ze natuurlijke consequenties hebben voor de deelnemer.
4. Reflectie is een kritisch element in het proces van ervarend leren.

Trajectplaatsen

Bij aanvang van het traject bij De Wilde Vaart starten de deelnemers met werken in de werkplaats en op het schip Excelsior. Na verloop van tijd zijn deelnemers toe aan een stageplaats op een binnenvaart- of charterschip of in een houtwerkplaats. De begeleiders van De Wilde Vaart bespreekt met de deelnemer het perspectief op werk en andere wensen voor de toekomst en ondersteunt de deelnemer om daartoe de juiste stappen te zetten.

Leer-werktraject op de kadewerkplaats en schepen van De Wilde Vaart

Bij de intake is leidend, dat een jongere gemotiveerd is om te werken in de nautische sector (vrachtvaart, zeevaart, (zeilende) chartervaart, visserij). Naast de dagactiviteiten krijgt de jongere de mogelijkheid tot het opdoen van ervaring en vaartijd, nodig voor het halen van eventuele vaardiploma's, bijvoorbeeld voor matroos. Daartoe werken wij samen met STC. Voor de jongere is het een keuze om invulling te geven aan de waarden en normen van 'goed zeemanschap'. Immers, wanneer het schip vaart zijn zij de dekknecht of lichtmatroos, die samen met de schipper verantwoordelijkheid dragen voor een veilige vaart.

De jongere doet ervaring, inzicht, kennis en kunde op om veilig te werken aan boord, voor een goede staat van onderhoud te zorgen van materiaal en uitrusting. Hij leert met metaal en hout te werken, onder andere via de lespakketten van 'Hout dat werkt'. Ook leert hij te letten op de veiligheid van anderen aan boord en in te grijpen waar nodig. Dit betekent een strakker regime dan over het algemeen aan de wal heerst. Het vraagt meer discipline en openstaan voor het opvolgen van aanwijzingen en opdrachten van de schipper en begeleiders.

Op open water moet je op elkaar kunnen vertrouwen én op het schip. De jongeren leren dan ook het nodige omtrent navigatie, aan- en afmeren, ankeren, bedienen zeillieren en zeilen, vaarklaar maken schip, dek schrobben, vlaggenprotocol, onderhoud en omgang met mensen aan boord. Het schip is voor hen de lerende omgeving (ervarend leren) waar zij al doende en terugkijkende kunnen komen tot gedragsverandering. Al doende neemt de eigenwaarde, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid toe, alsook de ontwikkeling van vaardigheden.

De jongeren hebben ieder een eigen slaappleats aan boord en maken gebruik van de voorzieningen aan boord (sanitair, keuken e.d.). Zij kunnen zich ten opzichte van de andere deelnemers tijdens het varen met het schip onderscheiden als bootsmaten met een eigen traject en eigen verantwoordelijkheid. De deelnemers die al iets langer in het traject zijn, vervullen een voorbeeldfunctie voor de jongeren die net zijn gestart.

De deelnemers krijgen bij aanvang een dienstboekje en een schrift om de eigen ontwikkelingen en voortgang te noteren. De aantekeningen worden gebruikt in de begeleidingsgesprekken. Samen met de krachteninventarisatie vanuit Krachtwerk volgen hieruit de wensen en doelen van de jongeren, omgezet in acties in het actieplan. Twee tot driemaal per week kijken de jongeren met hun begeleider terug op de dagelijkse ervaringen en wordt gekeken wat nog nodig is voor het vervolg van het traject.

Werkervaringsplaats op een extern schip, scheepswerf of ander aangesloten partner-bedrijf

Na een goed verlopen traject op de werkplaats en één van de schepen van De Wilde Vaart krijgt de jongere de mogelijkheid om werkervaring op te doen op een binnenvaartschip, charterschip, vissersschip, scheepswerf of een ander partner-bedrijf, bijvoorbeeld een bedrijf dat scheeps-onderdelen maakt. Hier werkt de jongeren een half jaar tot een jaar mee. In geval van een schip, woont hij in die periode aan boord. De jongere ontdekt hoe het werk in de branche waar hij zit, er van dag tot dag uitziet. Hij werkt verder aan zijn vaardigheden en bouwt een netwerk op.

De schipper of leidinggevende maakt de jongere wegwijs op het schip of in het bedrijf en biedt begeleiding en huiselijkheid. Met enkele mensen op een schip, moet je het met elkaar goed hebben. Met regelmaat zijn er evaluatiegesprekken met de begeleider van De Wilde Vaart, die zowel met de jongere als met de schipper of leidinggevende spreekt. Na een goed verlopen werkervaringstraject, spannen de begeleider van De Wilde Vaart en de schipper of leidinggevende zich in om de jongere te ondersteunen bij het vinden van een betaalde baan.

Perspectief

Het perspectief voor de jongeren is een baan in de nautische sector. Tijdens en na het traject kunnen de benodigde papieren en diploma's worden behaald en vaartijd opgedaan. Het is zeer waarschijnlijk dat na het traject bij De Wilde Vaart er een vervolg is als dekknecht in de vrachtafvaart of als bootsmaat in de (zeilende) chartervaart.

Het bedrijfsleven stelt vacatures beschikbaar voor de jongeren van De Wilde Vaart, waar zij met ondersteuning van hun begeleider op kunnen solliciteren. Het blijft de keuze en verantwoordelijkheid van de jongeren om dit door te zetten naar het uiteindelijke schipper zijn. In een nazorgtraject kan De Wilde Vaart hierbij ondersteuning geven. De Wilde Vaart biedt desgewenst nazorg aan cliënten die zijn uitgestroomd of tussentijds gestopt.

Medewerkers en vrijwilligers

Medewerkers

De medewerkers van De Wilde Vaart zijn hbo-gechoolde hulpverleners, deels met een nautische achtergrond. Eén van de medewerkers is bevoegd schipper, net als één van de vrijwilligers. De medewerkers zijn ervaren zeilers en bekend in de wereld van de binnenvaart en chartervaart. De medewerkers hebben veel ervaring met cliënten uit de doelgroep en met de gebruikte methodieken. Zij blijven bij en scholen zich bij op het gebied van hulpverlening en verdiepen zich in de specifieke problematiek van de cliënten.

Vrijwilligers

Bij De Wilde Vaart helpen vrijwilligers om ambachtelijk werk, nautische kennis en zeilen aan te leren. Vrijwilligers krijgen een introductie in het krachtgericht en ervaren werken.

Vrijwilligers worden ingewerkt door medewerkers van De Wilde Vaart. Er wordt nauw samengewerkt met de begeleiders en samen wordt het beleid zoals geformuleerd uitgevoerd. Er is regelmatig contact van de begeleiders met de vrijwilligers door o.a. overleg en individuele gesprekken met vrijwilligers.

Public Relations

In 2017 zijn er veel activiteiten op PR gebied geweest.

Er is drukwerk (flyers, poster) en een banner ontwikkeld en besteld.

Bij veel samenwerkingspartners is voorlichting gegeven.

De website en social media werden onderhouden om cliënten en andere betrokkenen op de hoogte te houden. De Wilde Vaart was aanwezig op zowel diverse zorggerelateerde beurzen en bijeenkomsten als op diverse scheepvaartbeurzen.

Op de beursdagen van De Waaier in Alkmaar en Zaanstad waren we aanwezig en kregen we diverse nuttige dienstverlening gedoneerd.

Cijfers

Cijfers Stichting De Wilde Vaart 2017

Aantal deelnemers gestart	4 (tussen 1 september en 31 december 2017)
	0 deelnemers aanwezig op 1 januari 2017
	4 deelnemers aanwezig op 31 december 2017
Gemiddelde bezetting	25%
Gemiddelde trajectduur	nog geen afgerond traject
Gemiddelde leeftijd deelnemer	19 jaar
Oudste	21 jaar
Jongste	17,5 jaar
Verhouding man – vrouw	1 vrouw (25%)
	3 man (75 %)
Succesvol uitgestroomde deelnemers	0
Overgeplaatste deelnemers en/of naar huis	0
Deelnemers waren afkomstig uit:	Zaanstreek
Wijkteams WMO Zaanstad	3
Wijkteams WLZ Zaanstad	1
WMO Alkmaar	0
WMO Bergen	0
WMO Heerhugowaard	0
WMO Hoorn	0
Elders (overig)	0

Financiën

Door nog onvoldoende bezetting is per saldo 2017 in financieel opzicht nog niet zo rendabel als nodig is om de locatie en hulpverlening ten volle te kunnen inzetten.

Welkome sponsoring en donaties maakten mogelijk om benodigde gereedschappen, zeilkleding en veiligheidsmaterialen te kunnen aanschaffen.

De bezetting in 2017 van De Wilde Vaart was nog te laag om vanuit de vergoeding van die trajecten kostendekkend te zijn. Door veel vrijwilligerswerk en donaties is er ruimte om het project op te starten met de verwachting dat de bezetting de aankomende jaren zal toenemen en daardoor wel vanuit de WMO-gelden gedekt zal worden. In 2018 zal zowel de uitbreiding van de geboden begeleiding als de financiële dekking volop aandacht krijgen.

De voorzichtige inzet van middelen van De Wilde Vaart vermindert de financiële kwetsbaarheid en waarborgt de continuïteit van de trajecten voor de toekomst.

De jaarrekening, bestaande uit de balans en resultatenrekening, vindt u in de apart aangeboden rapportage.